

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 6 frt.
Félévre 3 „
Negyedévre 1 frt 50 kr.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtnak el.

Zéiratok nem adatnak vissza.

Egyes szám ára 20 kr.

A nyilatkozás minden garmond sor díja 20 kr.

ZEMPLÉN.

Társadalmi és szépirodalmi közlöny.

(Megjelenik minden vasárnapon.)

HIRDETÉSI DÍJ:

Minden egyes szó után
100 szóig 2 kr.
Azonfelül 1 kr.

Kiemelt, díszbetűs s körzettel ellátott hirdetésekért térmentés szerinti, minden centiméter után 3 kr. számítatik.

Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.

Hirdetések a „Zemplén” nyomdájába küldendők.

Az országos tanítói gyűlés után.

Miután úgy a napi sajtó, valamint a pädagógiai szaklapokból tudomást vettem magamnak aziránt: hogy a tanítóegyletek által az országos tanítói gyűlésre megválasztott képviselők több helyen az egyesületek közgyűlésein működésükről referáltak; megragadom én is az alkalmat hogy a még igen távol időbe eső jövő esztendei közgyűlésünk megtartásának idejéig, mint Zemplénmegye ált. tanítóegyesületének megválasztott és az orsz. tanítói közgyűlésen megjelent képviselője, nem annyira a saját igénytelen működésem alig számba vehető voltáról, mint inkább az egész gyűlés felőlelt tárgyainak mikénti elintézéséről mondjam el véleményemet Zemplénmegye ált. tanítóegyesületének a tanügy minden mozzanata iránt melegen érdeklődő tagjai előtt.

Az országos tanítói gyűlés mely képviseleti alapon és országos költségen lön a közoktatásügyi kormány által ezuttal először összehíva, elég kedvező auspiciumok között indult meg; mert míg egyfelől maga a legfőbb közoktatási közeg engedett tért az ország különböző vidékeiről összejött képviselőknek, a tanügy lényegesebb kérdései felett szabadon nyilatkozni; másfelől a III-ik egyetemes tanítógyűlésnek határozatait respectáló és ezek miatt elkeseredetten vitatkozó másik elem, jóakaratulag tekintett a képviseleti közgyűlés elé, remélvén: hogy az elemi tanügy felvirágoztatása érdekében folytatott, bár ellentétes elvi indokokból vitatott, olykor igen kényes kérdések felett sikerülni fog a különböző vélemények teljes

megnyugtatóására szolgáló eredményt hozni létre.

A gyűlés szervezetére vonatkozó ceremóniák megtörténte után, már a második nap egész odaadó buzgalommal kezdtek meg, — az előkészítő bizottság által, a közgyűlés programjába felvett tárgyak teljes feldolgozására — kiküldött szakosztályok a maguk működéseit. Minden egyesületi küldött lehetőleg azon szakosztályba igyekezett jutni, a hol az általa legnagyobb érdeklődéssel kísért tanügyi dolgok tárgyaltnak, hogy ott a hol kell és lehet elmondja egyéni nézetét és tapasztalatait.

E sorok írója is mint aki Zemplénmegye ált. tanítóegyesületének jun közgyűlésen az „orsz. tanítói testület szervezetének” történeti előzményeit és mai álláspontját ismertettem, éppen e szakosztályba lettem felvéve, sőt az osztály bizalmából az igen is diszes, de nagyon is fáradságos jegyzői teendők végzésével bizattam meg.

A kisebb szakügyek hamarabb nyervén az egyes osztályok által megoldást, rövidebb idő alatt kerülhettek a közgyűlés elbírálása alá. Minden szak elintézése elé kíváncsian fordult az érdeklődők figyelme, mindazáltal a legfeszültebb érdeklődéssel a közgyűlés tagjai az „Eötvös alap” és az „Országos tanítói testület szervezete” c. tételek iránt viseltettek; s általános volt a más és más elvi álláspontokon nyugvó vélemények előtt az a tudat, hogy e két tétel megoldása körül a közgyűlésen erős s talán kínos összeütközések lesznek. És az mindesetre elismerő nyilatkozatot juttatott az egyes szakosztályok részére, hogy a vihar kitörését megakadályozandó, a különböző elvi ellentéteket egy-egy harmoniába olvasztatta össze.

És most térjünk át az egyes szakosztályok által beadott és a közgyűlés által megvitatást nyert tárgyak eredményeinek rövid taglalásába.

Az ismétlő iskolák szervezéséről beadott szakosztályi jelentés, e fontos tárgyról kimerítően intézkedett, mindazáltal a pro és contra felszólalások azt idézték elő, hogy az ismétlő iskolák kérdése tekintetében megfognak kérdeztetni a vidéki tanítóegyletek és ezek nyilatkozatainak meghallgatása után fog a II-ik országos tanítógyűlés ez irányban helyesen és érdemlegesen intézkedni. Az ismétlő iskolák szervezésének égető kérdése mindenestre tette fogja buzdítani a tanítóegyleteket, hogy e részben véleményeiket legjobb belátásuk szerint összegezzék; s azt hiszem Zemplénmegyeének tanítóegylete szintén az ügy fontosságához mért komolysággal és úgyszeretettel fogja azt ismétlő iskolák kérdését tárgyalni s annak a mielőbbi eredményhez való jutását eszközölni.

Az iskolai takarékpénztárak kérdése a közgyűlésen elvi ellentétekkel találkozott. Mondhatni a vitatkozás sehol nem vert oly erős hullámokat, mint éppen e kérdésnél. Igénytelen személyem is azok közé tartozott, kik az iskolai takarékpénztárak intézvénye ellen az orsz. közgyűlésen felszóltak. S valóban kénytelen vagyok azon — bár tisztán egyéni — nézetemnek adni kifejezést: hogy az orsz. képviseleti tanítógyűlés legnagyobb része ez intézvényt pädagógiai tekintetben sem czélszerűnek, sem szükségesnek nem tartotta. Azonban a végeredmény mégis abban culminált, hogy a mely tanító ez intézvényt üdvösnek találja, küzködjek vele, de azt kötelezővé tenni semmi körülmények között nem lehet. Egyedül csak ott lenne siker-

TÁRCZA.

A szeretőjeért.

(Rajz.)

Farkas Bertalantól.

Az apja nagy ur volt: gróf; az anyja afféle számba se vehető viganós személy.

Az apját csak keresztnevén hivta az egész falu, (mint ez sok helyütt szokás) Sándor grófnak; az anyját viczezőrnének csufolták; az ő neve meg csak az volt, hogy „urfi.” — senki se szolította valódi nevén Sándornak, hiába kereszteltette így az anyja.

Az apjának semmi bele-szólása sem volt abba, hogy milyen névre kereszteljék, — a nagy ur ilyenkor csak a pénzt adja a kereszteléshez, a névválasztás, meg aztán a — s e g y e n, az az — anyáé. S még a szegényt szokás megkettőztetni is: arra a névre keresztelni a fiút, a mit az apja visel, az az apa, a ki azért lett apa, mert nagy ur; de a kit annak a világra ténferedett hitvány teremtésnek nem szabad atyjának szolítani.

Furcsa az ilyen zabi-gyereknek a sorsa. Az apja a leghátulsó szobába bujik, ha földhözragadt anyja pénzt kér a neveltetésére; a világot megveti az anyját, őt magát meg úgy nézi, mint valami „lopott jószágot”, a melynek nincs mások előtt értéke. Hát a szerencsétlen, szerető édes anya?.. az könyezve tekintget az apátlan gyerekre, mintha azt gondolná minduntalan: „m i n e k i s s z ü l e t t é l l e k s m é g i s m i n d e n l é p t e n - n y o m o n d o b o g ó k e b l é r e s z o r i t j a . A n y j a

ő annak a névtelen gyerekek... Az anyai szívnek nincsen párja az isten ege alatt.

És a fiú... az „urfi”?! Őt nem lehet a véka alá elrejtetni. Hiába nincs apja, hiába van csak gyámoltalan édes anyja: fel nő, mint a czedrus, megerősödik, mint az oroszlán. A természet hálás lehet a kunyhók darócza pólyált szülőttje s hálátlan a paloták bársonyba öltöztetett bábja iránt. — Amaz megél, emez lehull. Nincs itt szabály; a mi van: az az örökkévalóság örök titka.

A faluban mindinkább kezdtek elfelejteni az „urfi” származását: pedig ez nem mindennapi dolog, mert a föld egyszerű népe még mindig sokat ad az — erkölcsöségre. Falun még tisztább az emberi lélek; nem feketíti be az önzés, a hiúság, az elfajultság, az istentelenség... Itt, ha tudják az emberek egymást megvetni, tudják tisztelni is.

Napról-napra nagyobb becsülésben részesült az „urfi” is. Mert szorgalmas, békeszerető, józan életű legény vált belőle. Édes szülőjét, a szerencsétlenül járt szegény asszonyt megbecsülte; emberségtudó volt irányában; kenyerét, ruháját megkereste. Nem kellett annak többé az inkognitó apára szorulni. Az „urfinak” erős két karja volt, a melylyel tudott keresni; vállalai még erősebbek, úgy, hogy az eget is el bírta volna azokon tartani: akár egy ujkori Atlasz.

Pedig mégcsak a huszadik tavaszt lépte át; de huszonöt évesnek beillett. Szemébe is tűnt mindenkinek, a merre csak járt. Ha végig ment az utcán: délczeg termete, egyenes járása minden szép lány tekintetét magára vonta, míg a felvégről az alvégre ért. Egyik-másik falusi hajadonnak a szíve is nagyokat dobant. Pedig hiába dobant.

Volt már neki szeretője. Bogár szemű, éjféli

haju, őz — termetű; arca halovány, ajka biborpiros; tekintete villám, csókja mézédés, ölelése, forró, szerelme lángoló... Nem kell neki több lány, elég ez az egy, a ki az övé lesz, ha az isten is úgy akarja!

Szeretni nem tanítják az embert, megtanulja ezt még a — zabigyerek is önmagától.

Oda szokott járni az „urfi” a felvégről az alvégre, ahoz a bogárszemű kis leányhoz, oda a legvégső házba, ott a faluvégén. Szegény özvegy öregasszony házához, kinek csak egyetlen gazdagsága van a világon: az a villámtekinetű, sugár termetű, szép leány. Azért szerette meg a legény azt a leányt, hogy villám a tekintete, hiába szegény.

De nem lesz örökre szegény. Gazdaggá fogja azt tenni, mert igazán szereti. Van két erős karja, meg fogja azzokkal keresni tulajdon édes szülőjének, meg szeretőjének, meg szeretője édes anyjának a mindennapi kenyeret. Nagyobb gazdagság pedig nem kell, mintha megvan a mindennapi kenyér. Hátha még szeretet, békeség és megelégedés is járulnak hozzá!.. Pedig ez mind meglesz. Bizzák csak rá...

Ezeket gondolta az „urfi”, a kit mióta a huszadik évébe s így a legények sorába lépett, nem neveztek többé ezen a gunyneven; hanem a mint ő is kívánta, anyja után — Bacso Sándornak hívták.

A bogárszemű Lidi csak azt nézte, mikor tűnik el a nap sötét-vörös arca a Mátra kéklő orma mögé: s tudta, hogy ilyenkor már nem soká kell várakozni az ő Sándorára. Kicsi volt a falu: könnyű volt leérni a felvégről az alvégre. Ott is termett a legény mihamar.

A kis kert a kis ház végén, a házikóra felkuszott vadszömlő, a fehérre meszelt patka

rel használható, ahol a gyermek a háziipari cikket maga készíti és az így nyert anyagi sikert takarítja meg; továbbá előnyösen használható az ismétlő iskolákban, ahol a növendék mint legnagyobb részben iparos tanonc, a magánkeresésre bizonyos mértékig utalva van. Hogy pedig keresményét megtakarítsa és esetleg gyümölcsöttesse, az reá nézve hasznos és czélszerű.

(Vége. köv.)

A must erjedéséről.

Azon változást, mely változáson mustunk a kitaposás és sajtolás után keresztül megy, erjedésnek nevezük, mely nem egyéb mint a felbomlásnak egy foka.

Az erjedésnek különböző fokozatai vannak, melyek a következők, u. m.

zajos erjedés
szesz „
eczet „
al- és
fel- erjedés
utó- vagy végképpeni kiejedés, és
ászok erjedés.

Zajos erjedésnek, a mustnak mindjárt a szüret utáni erjedését nevezük.

A szesz erjedés mint egy öszeköttetésbe van a zajos erjedéssel, mivel a fentnevezett zajos erjedésnél bontatik fel a mustban lévő cukor az erjgombák képződése és behatása következtében szénsvára és mézre; a szénsva mint tudjuk, természetesen ellállig a szesz visszamarad.

Eczet erjedés nem képződhetik, mert az eczeterjgombákat megelőzik a borgombák.

Alerjedésnek nevezük azon erjedést, midőn a zajos erjedés megszűnt s a seprő leülledése után a borunk még egyszer erjedésnek indul, de a sűrűbb része a bornak, illetve a seprő ekkor nem jön a fel színre, hanem lent marad a hordó fenekén, ezen erjedés tart 8 tól 10 napig.

Legjobb erjedés az alerjedésnek a felső foka, mely 12 től 25 napig tart.

A felerjedésnél az egész musttömeg összekeveredik; innen vette nevét is; ezen erjedés tart 12-től 24 napig.

Az utóerjedés rendszeren oly esetben fordul elő, midőn már borainkat egy vagy kétszer lefejtettük (az ily gyorsan utóerjedésnek indult borok, illetve a boroknál a gyors utóerjedés csakis akkor következik be, ha azok jó meleg erjesztő helyiségben erjesztettek ki innen pedig szintén jó meleg pinczébe vitettek) s ez alkalommal a mint egy szellőztetés következtében, az erjedésnél még fel nem bomlott cukor*) ilyenkor, különösen nyáron a melegség következtében erjedésnek indul, s a még benne levő cukor fölbomlik s a bor végképpen kiejed.

Vannak azonban borok, melyek fölbomlatlan cukrot tökéletes kiejedésük után is tartalmaznak, melyek semmiképp sem bomlanak föl, ilyen az asszabor.

*) A mustban a cukormennyiség tökéletesen soha sem bomlik fel.

az eresz alatt, a rozmarin, a muskátli, a „nyulj-hozzá“ a czikk-czakkos virággyakban, a paropliákác ott a sövény mellett, a rajta fészkelő kenderike — beh sokat beszélhetek volna a csöndesen lelopódzó alkony idylli óráiról!..

A szerelmeseknek legkedvesebb barátja: a csöndes alkony, a suttogó szellő. a daloló madár, az illatozó virág...

A leány oda borult a legény széles keblére, a legény szöghaja aláomlott a szép leány halovány orcájára, s ilyenkor mintha azt hallgatták volna: melyikük szive dobog jobban. Egyik se mondotta a másiknak, hogy szereti; mindkettő azt gondolta, hogy jobban szereti azt a másikat, mint az a másikat.

És a kaján irigység a zöld liceum-sövényen kívül emelgette borzas fejét.

Sándor gróf almásszürkén éppen most lovagolt hazafelé. A fehér házikó előtt, a liceumerítésen kívül mintha meglátsáltak volna az almásszürke léptei...

A legény emberségtudáon köszönté a földes urat: a zabigyerek a büszke grófi apát; de balkarja még ekkor is a Lidi vállain nyugodott; nem félt a megszólástól, — mi köze ő hozzájuk a — grófnak!...

Mikor meg tovahaladt az uri apa, a legény még keményebben átkarolta szép szeretője derekát, mintha azt akarná megmutatni, hogy ehhez az öleléshez csak egyedül neki van jussa széles e — világon.

* * *

Katona sorozás volt. Vitték a legénység színe-javát, de még válogatóság sem igen voltak: bakkancsba fűzték, a ki nem sánta, nem pupos, nem vak. A süket sem bujhatott ki... Annál

Ászok erjedésnek nevezük azon erjedést, midőn kiejed, borainkat egy oly ászok pinczébe viszik vagy tesszük le, hol borunkat üvegképpessé (palack érett) akarjuk elkészíteni, ezen leszállítás és felzavarás következtében a borban még kis mennyiségben feloldatlan állapotban levő cukor fölbomlik, mi aztán erjedést idéz elő.

Az erjedésnek különböző fokozatait megemlítvén, lássuk most, hogy mily kellékek szükségesek ahhoz, hogy mustunk jól erjedjen.

Kell:

1-ször 18-tól 30 perczentig a mustnak cukrot tartalmazniok; mentül több benne a cukor, annál nehezebben erjed, de borunk annál szesz-dusabb lesz; s mentül kevesebb benne a cukortartalom, annál gyengébb marad.

2-ször szükséges hozzá melegségi fok, és pedig a must erjed 30—40° melegségi fok között.

3-ször kell hozzá fehérnye féle anyag, melyen a csirgombák élőködnek; ezen csirgombák a fehérnye féle anyagokat felbontják, és lesz belőle erjny a mi aztán a cukor részecskéi közzé behatva a mustban lévő cukrot fölbontja, szénsvára és szeszre.

Ezen fehérnye féle anyag csakis a must erjedéséhez szükséges nagyobb; borunkban pedig kisebb mennyiségben, mert nagyobb mennyiség borunkban betegséget idéz elő.

4-ször szükségesek a csirgombák magvai, melyek nélkül az erjedés nem történhetik.

5-ször szükséges az éleny, hogy a csirgombák élhessenek.

Ezen kellékek azonban csak akkor lépnek életbe, ha mustunk, már mind az erjesztő helyiségben van s a forrási idő bekövetkezett, ezen kívül, hogy mustunk egyenlőben egyszerre menjen keresztül az erjedésen, erre nézve a must melegségi fokát szabályozzuk; ugyan is ha szüretkor nagyon meleg van (ez a Hegyalján soha sem fordulóig az Ermentén, hol jóval korábban szüretelnek, gyakran megtörténik) akkor a hordókat hűtés végett vizes pokrócz vagy gyékénnyel be kell teríteni. a hordó helyét pedig föllocsolni; ha pedig nagyon hideg van (ez már gyakrabban fordul elő a Hegyalján mint p. o. most is) akkor mustot forralunk, az arány minden 10 akós = 5 hekl. hordóra 1 akót = 1/2 hektl.

Hogy mustunk a lehető legjobban menjen keresztül az erjedésen, szokás azt meg is szellőztetni, ezt lehet eszközölni lapáttal is kádban, még mielőtt mustunk hordóba került volna, illetve a nyert must először kádra öntetik, s csak a megszellőztetés után töltetik hordóba; azonban vannak-e célra készítve szellőztető gépek is; ezen készülékekkel 1 hektl. mustot 5-től egész 15 perczig lehet megszellőztetni; van eset rá azonban, hogy bort is szellőztetnek ezen géppel, és pedig azon esetben, ha a bor többször indul utóerjedésnek, vagy pedig ha utóerjedése sokáig tart (ezen eset elő fordul többnyire az egri veres boroknál) Általában véve a szellőztetésnek célja az, hogy mustunk, vagy borunk ez által a levegőből még élenyt kapjon, hogy így az erjedésen hamarabb és jobban menjen keresztül; az ily szellőztetett must vagy borokból a tapasztalás azt bizonyítja, hogy jobb borok válnak.

A mustot akár erjesztő helyiségbe, akár pedig pinczébe tesszük le kiejedés végett,

jobb, ha nem hall, legalább nem ijed meg az ágyusztól.

Háborut üzent a burkus. Ez pedig erős ellenség. Szükség van a katonára.

Bacso Sándornak is előkelett állani, ő sem lehetett kivétel; mert arra most rá sem hederítettek, hogy öreg édesanyjának egyetlen támasza. Majd keres anyjának akkor, ha haza kerül; majd kipótolja, a mit elmulasztott, ha ugyan le nem vágja a fejét valami nekibomlott burkus...

Igy beszélnek háborus időben.

A Bacso Sándor édesanyjának majd megreped a szive... Mi lesz belőle, ha elviszik a kenyér-keresőt?...

És ebből a sok bubánatból a Lidi édes szüleiének is jut; de legeslegtöbb a szép leánynak...

Az alvégesi kis házban nagy a szomorúság; mindenki lecsüggeszti fejét, mint a szomorufüzfa ágait.

A legény ott öleli a leányt, a fehérre meszelt szobácska közepén, lehajlik reá, mint rózsára a lombja...

A tulipános lánán két öreg asszony zokog: a két szerető gyermek édes szülei.

Még be sem köszöntött a baj egészen s már is látják azt minden kis zugban.

Egy szivnek is sok fájdalom lehet, hát még — négynek!...

Kijutott itt mindenkinek a magáé.

De azért a legény anyja még sem esett egészen kétségbe.

Jó az isten, megsegíti azokat, kik benne biznak.

A szegény asszony magára vette ünnepi vizitkáját, felhuzta fényes kordován csizmáját,

czélszerű erjesztő csövet használni különösen pinczében, mert itt a must, ha erjedésnek indul s erjesztőcső nincs rajta, nem lehet a pinczébe lemenni, így vagyunk azonban az erjesztő helyiséggel is, míg ha ezt alkalmazzuk a hordóra, szabadon járhatunk; ily erjesztő csöveket készítenek és kaphatni, cserép, porcellán, üveg czin, és bádogból; ezen erjesztőcsöveknek rendeltetésük az, hogy a hordóban fejlődő és kijövő szénsvavat az erjesztő edényben lévő víz megkösse (mert minden erjesztőcső alá egy pohár alakú edény van készítve, melyet az erjesztőcső felrakásánál tele kell tölteni vízzel, néhol ezt kotyogalónak is nevezik) s így megkötött állapotban lesz beőle szénsvavas méz: szokás az erjesztőedénybe meszet is tenni, de csakis nagyobb edényeknél, mint p. o. 100—200 hektl. hordóknál, hol a kiömlő temérdek szénsvavat a víz nem képes megkötni.

(Vége. köv.)

Bónis Ferencz,
pinczester.

Levelezés.

Varannó, 1881. oct. 10.

Tekintetes szerkesztő ur!

Zemplénmegye felső öt járásának tanítósa tartá okt. 27-én Homonnán kör alakuló gyűlését. Őt járás, tehát a fél megye, ott márcsak nem lehetett panaszkodni, hogy kevesen voltak, gondolná valaki, pedig hát a valóság az volt, hogy a fél megyéből 24 tanító jelent meg s ezeknek is jelentékeny részét tették az ott helyben működők. Nem szándékom az egyleti élet fontosságáról és különösen a tanügyi téren értekezni, de annyit mondhatok, hogy ha még a haladás e könnyen használható eszközt se ragadjuk meg mindkét kezünkkel, akkor nálunk, Felső-Zemplénben nem egy hamar fog a népnevelés órája ütni. Sőt mi több, nem csak, hogy a felekezeti tanítók, kiknek gyakran nem engedtetik meg az ily felekezetenküli egyletbe lépni, de a törvény szava sem kényszeríti erre, ha más egyletnek tagjai; de sőt, mi több mondom, voltak oly községi tanítók is, kik meg nem jelenésükkel tündököltek, bár azok erre törvényesen köteleztettek s elmaradás esetén bírságotlannak.

Különbön a gyűlés következőleg folyt le:

Id. elnök megnyitván a gyűlést, felhívta a jelenlevőket, hogy tagokul aláíratkozzanak s aztán a tisztviselők választását ejtsék meg. Erre 14 rendes és 5 pártolótág iratkozott alá, kik a már a S.-a.-Ujhelyben tartott egyleti nagy gyűlésen aláíratkozottakkal együtt 29-et tettek.

A választások eredménye: elnök Kárpáthy Gusztáv, alelnök Seliga Antal, jegyző Zseltvay Bogdán, pénztárnok Grofcsik István, könyvtárnok Martinovics János. Ezekután egy munkabíráló bizottság választott Sváby István, Simonovics Dezső és Zseltvay Bogdán tagok személyében.

A jövő körü gyűlésre kitéztek: „Az egyleti élet fontossága és hordereje“ értekezés Tóth Lajostól.

Gyakorlati mintatanítás a beszéd- és értelemgyakorlatokból az első osztályban idegen ajku iskolákban: Luchs Armin által. A jövő gyűlés helyéül Nagy-Mihály tüzett ki.

Elnök Kárpáthy felvetette a kérdést, miként,

fejét bekötötte egyetlen fekete selyemkendőjével s egyenesen a kastély felé vette az utját.

A gróf mindent megtehet — gondolta magában. (A nagy urak előtt nincs elzárva semmi). Hiszen azt nem tagadhatja, hogy atyja annak a gyerekek; legalább annyit tegyen meg érte, hogy mentse meg a katonaságtól, ha már nevet nem adott neki.

De bizony az öreg gróf csakugy immelámmal beszélt. Háborus időben senkinek sincs befolyása, kivált, ha olyan derék legény jön szóba, mint a minő Bacso Sándor. Hanem azért majd meglátja, a mit megtehet hát megtesz.

A szegény asszony nem sokkal több vigasztalással távozott el, mint a mennyivel jött. Jah! a nagyuraknál többnyire fehérholló a könyörületes szív.

Pedig Lidi is epedve várta a jó hirt.

Mikor aztán belátta, hogy mindhiába várta: egyet gondolt. Kaptá magát, ő kopogtatott be az öreg grófhhoz — audenciára.

A leány már szivesebb fogadtatásban részesült. Az öreg gróf füt-fát ígért. Hogy is tudott volna ellenállani oly szép leány kérésének! Lidi készpénznek vette az öreg gróf biztatását. Maga sem hitte, hogy így megnyerje annak a szívet. Milyen édes, milyen mézes beszéde van! Milyen kegyes, milyen jó volt ő hozzá!...

Még arcját is megcsipegette, olyan finomul, olyan gyöngéden. Meglátszik, hogy nagyur.

A leány boldog meglepéssel távozott el... már nem viszik el katonának a kedvesét. A mint haza ért, nem szólt semmit, hol, kinél és merre járt; annál nagyobb lesz majd a meglepetés.

Hiszen ugyis titokban jött; Sándor sem tudott arról, — senki csak a jó isten.

mi módon lehetne oda hatni, hogy a kartársak lehetőleg nagyobb számmal lépnének az egy-letbe. E felett hosszabb eszmecsere támadt s a többi közt indítványozták, hogy e végből a járási szolgabírák kerestessenek fel, hogy az ily alkalomra a törvényesen előirt fuvar és egy frtnyi napidij, minden a gyűlésre menni szándékozó tanítónak megadassék.

Majd azt hozták fel, hogy a mennyiben a felekezeti tanítók ily ügyekben hatóságaitól függenek, kerestessenek fel az egyházi főhatóságok, a kir. tanfelügyelő által, miszerint tanítóikat az önképzés céljából, az egyletbe lépni buzdítsák. Ez utóbbi indítvány el is fogadtatott s végrehajtásával az elnökség bízott meg.

Végül indítvány tétetett, hogy miután Rill József, a „Magyar paedagogiai Szemle” és az „Ungarischer Schulbote” című tanügyi lapok szerkesztője, tanügyünk egyik önzetlen és buzgó előharcosa a közeli időben a népnevelés munkájában töltött 25 évének jubileumát ülendí, körünk is e napon egy üdvözlő irat által adja tanujelét a derék tanférfi iránti tisztelésének. Az indítvány elfogadtatott s egyszersmint pénzügyítés is történt a jubeliumi ajándékozásra, mely a Rill-ünnepet rendezőbizottságnak küldetik át.

Ezekután a gyűlés bezárattott s a tagok a műemlékes tanmühelyt nézték meg Ujfalusy Mihály szolgabíró s pártoló tag vezetésével és magyarázata mellett, hol nagy szorgalmat a tanító és tanítványok részéről s valódi ügybuzgalmat az előjáróság részéről, valamint ezeknek megfelelő kitünő sikert és eredményt tapasztalhattak.

Ezt követte a közebéd, hol a tanügyi buzgalom a hazafiság zománczával aranyozottan nyert kifejezést több lelkes toastban.

Zs.

Városi ügyek.

Az Ó-Kaszinó épület építése, illetve renoválása tárgyában közelebb megtartott árlejtés, miután kevés konkurrens jelentkezett, eredménytelenül maradt s a következő részletes és együttes árlejtés megtartása folyó hó 28-ik napjára halasztatott.

A múlt évi városi tisztújítást, mely ellen több városi polgár felebezéssel élt, a megyei bizottság folyó évi 199/9412. szám alatti határozatával jóváhagyta.

A városi képviselő-testület elhatározta, hogy a s.-a.-ujhelyi hat osztályú nagy gymnásium két osztálylyal leendő bővítése s ekként nyolcz osztályú gymnásiummá szervezése iránt az illető helyre kérvény terjesztessék fel.

A házalási tilalom tárgyában — a képviselő-testület határozata folytán — közelebb, az arra kiküldött bizottság által egy szabályrendelet

De Sándor azért mégis megtudta, hogy hol járt a leány. megmondta azt neki annak kividult arca. Nem szólt semmit a legény, csak keményen nézett oda szép szeretője ragyogó szemébe, azután még keményebben szorította magához a leány karcsu derekát, úgy hogy ujjai egészen meggörcsösültek s Lidi elhalványulva sikoltott fel.

Sokat mondott e tekintet, e szorítás...

* * *

Az öreg gróf úgy váltotta be szavát, hogy egy hét múlva Bacso Sándor „bent maradt.” Azután harmadnapra indulnia kellett a — regementhez. A katonai regula nem ismer halasztást.

A két öreg asszony csak most zokogott igazán, a Lidi szive meg majd kettérepedt a tenger keserűségétől.

— Hü maradsz-e hozzám, éltem gyöngyvirága?
— Hü!...

Vissza jövök nem sokára — szólt tompán a legény.

Azután ment, a hova sorsa hivta. De csak rövid időre. A mit mondott, nem ok nélkül mondta. Nem sokára visszajött. Szökött. Tudta, hogy száz vessző lesz fátadságának julalma; de nem birt szívének parancsolni; — látni akarta fekete szemü, halvány arcu szép kedvesét.

— No lám, no lám, megmondta, hogy nem sokára hazajön — lelkendezett a két öreg asszony bohókás örömeiben.

Lidi csak könyezni tudott kedvese keblén.

— Hü voltál-e hozzám, éltem gyöngyvirága?

dolgoztatott ki, a mely megerősítés végett a m. kir. földmívelés-, ipar- és kereskedelmi miniszteriumhoz már fel is küldetett.

Az ujhíd-utcai csatornán végig vonuló faburkolat (schlipper) czélszerűtlensége régebbi idő óta kérdés tárgyát képezvén, annak renoválását a képviselő-testület már előbb elhatározta, közelebb pedig a munkát keresztülvitele iránt a képviselő-testületből alakult gazd. választmány meg lett sürgetve.

Különfelék.

(Felhívás.) Mindazon t. cz. kiállítók, kik a s.-a.-ujhelyi oct. 20—22-ki borászati s szőlészeti kiállítás alkalmakor arany és ezüst díjazásokat nyertek, felhivatnak, miszerint ebbeli díjaiknak átvétele végett S.-a.-Ujhelybe g. egyletünk központi elnökségéhez fordulni annyival inkább sziveskedjenek, mert ellenesetben a f. évi decz. hó 31-ig ki nem vett díjak a gazd. egylet javára, ennek pénztárába fognak elhelyeztetni. A díjak helyéges nyugta mellett lesznek kiadva.

II. Rákóczi Ferenc szülőhelye, a borsói várkastélynak az ország által való kisajátítására nézve Verhovay Gyula a „Függetlenség” közelebbi számában, meleg hangon irt cikket tett közzé. Az indítvány mindenesetre hazafias s kívánatos is volna annak keresztülvitele, csak hogy az nem oly könnyen létesíthető a mai viszonyok között, midőn a hazafi érdemnek közösigyes röffel mérk az előmerést s évről-évre állandó deficitekkel állunk szemben. Azonban eltekintve a kivitel nehézségeitől, nekünk a javaslat azon részére van rövid megjegyzésünk, mely a kisajátítás egyik indokál a várkastély rozzant állapotát tünteti fel, mely egyszersmind a belé illesztendő emléktábla sorsát is válságossá teszi. Igaz: miszerint e kastély meglehetősen viselt állapotban van, de az korántsem a jelenlegi birtokosnő hibája, kinek e birtok osztály után alig néhány év előtt vált csak tulajdonává. Mi birjuk a nemes grófnő abeli ígérését, hogy e várkastély, mely jelenben gazdatiszti lakul szolgál és gazdasági czélokra használtatik, jövőre nagyobb gondozásban fog részesülni s az uradalmi tisztség is utasítva van az idevágó költségvetés megtételére s egyszersmind arra is, hogy az emléktábla behelyezésénél megkivántató csinosisokat megtétesse s mindenben segélyre legyen a leleplezési ünnepély rendezőinek. Ez mindenesetre elismerésre méltó gondoskodás, melynek rugója kétségkívül csak kegyelet lehet azon dicső előd emléke iránt, kinek soha elnem homályosítható neve oly szorosán össze van forrva ez ódon kastély minden kis porszemével.

A Rákóczi-emléktábla ünnepélyes leleplezése 1882. jun. első napjain fog megtörténni, a midőn már a tavaszi árvíz is visszaszorul s az idő is megbízhatóbb arra nézve, hogy egy szabadban tartandó ünnepélynek zavartalan lefolyása legyen. A végrehajtó bizottság már közelebb megkezdte működését, mely bizonyára sok és terhes feladattal fog járnai, kivált, ha — mint célba van

— Hü!..

Pedig korán örültek.

Még föl sem száradtak az örömkönyek, midőn fényes szuronyok hegye villant meg az ablak alatt.

A szökött katonát letépték kedvese kebléről, hogy elhurcolják a vesszőzés alá.

Sándor nem rettegett. Ha kibírja a száz vesszőt, újra megszökik. Kibirta. Meg is szökött. Ismét beszállott az öröm a fehérházikóba, hogy annál nagyobb legyen majd a bánat, mely nyomában fakad.

— Hü voltál-e hozzám, éltem gyöngyvirága?
— Hü!..

Azután megint elhurcolták a szökött katonát s a százvessző mellett, őrizet alá is tették, hogy könnyebben feledje a szeretőjét. Dehogy feledte. Mikor kiszabadult: újra megszökött, most már harmadszor. Jól tudta, hogy ezután már az akasztófa következik. Nem bánta. Szembe — nézett a halállal. Valami úgy szakgatta a szívét, maga sem tudta, hogy mi.

De azóta sok idő telt el, hogy utóljára otthon volt. A szomorúság, a buslakodás is erősen mecsigázta, alig volt annyi ereje, hogy hazajuthasson. Éjjel jött, járatlan utakon, lopva, félve, mint a zsvány, hogy rossz szem meg ne lássa.

A mint haza ért, megugatták, vonitva fogadták az ebek. Ez a dezertor fogadtatása, kire az akasztófa vár.

Ugy dobogott a szive, midőn a kis fehér házat megpillantotta. De mintha elhagyatottabb, rendtelenebb volna tájéka, mint mikor utóljára látta.

véve — az ünnepély országos jellegű leend. Azt előre is jelezzük: miszerint az idevágó költségek fedezésére a jövő farsang folyamán egy táncvizsgalomban rendezése van elhatározva s azonkívül még egy hangverseny vagy műkedvelői színi előadás is fog e czélra rendeztetni.

A zempléni agarász-egyesületnek folyó hó 7-ére kitűzött kölyök és elegy-agár versenye közbejött akadályok miatt folyó hó 21-ére halasztatott. Találkozás 20-án este Gálszécson. S.-a.-Ujhely, nov. 8. 1881. Fűzy Kálmán, egyl. titkár.

Dengremont Maurice, a hirneves hegedű virtuoz, mint egy előleleges jelentésből olvassuk, f. h. 22-én a megyeháztermében hangversenyt rendez. Az alig 14 éves művész bámulatos technikájával mindenütt elragadta a hallgatókat s hol eddig fellépett. Reméljük: hogy az itteni műpártoló közönség is felfogja használni az alkalmat e hangversenyen való megjelenésével, mely ránézve minden tekintetben élvezetesnek ígérkezik. Jegyek és műsor e hangversenyre Lövy Adolf könyvkereskedésében válthatók.

Vasuti baleset, azaz hogy: malheur. Tegnap mult egy hete estve a Kassa felé menő vonat indulására egy kissé késtek a jeladással, a minek valószínűleg az volt az oka, mert a Kassa felől jövő vonat a rossz idő miatt nem rendesen érkezett, ezen körülmény még magában semmi nagy szerencsétlenséget nem okozott, csakis egy idegen utas felsülésével végződött. A jó ur azon vette észre magát, hogy a második csöngetés után kevés vártatva harmadik következik; kiáltja hordárját: semmi hang; szalad a már-már induló vonathoz s hangszervezetét még jobban igénybe veszi: a hordár és a podgyász — mintha elpárologtak volna — végre aztán mindenféle akordból kezdett kifakadás után csakugyan megtalálta ő „hordárságát” egyik vaggon előtt. „Hol a podgyászom?” harsog utasunk. Ucczuz! Van lótás futás. Elöl a hordár, utánna az utas a — podgyászért. Nagy ügyyel-bajjal aztán megérkeztek — min dhá r m a n éppen akkora, mikor a „vaklu” lassu trappan megindult. Nem vár az a herkö-páterre sem. Nem tudjuk, hogy a „hoppon” maradt utas igénybe vette-e a panna-szkönyvet, ha ugyan volt erre alapos oka.

Elgázolás. Folyó hó 6-án reggel Friedrich fiakkeres (valószínűleg jól bepálinkázott) kocscisa az Ó-Kaszinó utca sarkán a Kellner boltja előtt elgázoltatott egy 71 éves öreg asszonyt. Az éltés nőt — ki nehéz hallása miatt a kocscis kiáltását nem hallotta — csak félrelökte a kocscirudja s a kerék keresztül nem menvén rajta, nagyobb szerencsétlenség nem történt; de ezen baleset is eklatáns módon beszél azon gyakori figyelmeztetésünk mellett, hogy a bérkocsisok szigoruan büntetendők, ha, különösen a fordulóknál eszeveszett sebességgel hajtanak. Mert a jelen esetben is föltétlenül ez volt oka az öreg nő elgázolásának.

Kivándorlás. Valóban nem tréfa dolog, a mi az ország felső vidékein a köznépnél általános hiedelemmé vált, hogy t. i. a kinek itthon rosszul folynak dolgai, menjen Amerikába, ott van csak egyszer jó világ. És e hiedelem mindinkább nagyobb tért kezd elfoglalni. Megyénk felső vidékéről az ilyen kivándorlók száma egy némelyik hónapban — mikor ugyanis beköszönt

Kopogtatott az ablakon, semmi nesz. Csak valami szakgatott sóhajtás ütötte meg fülét. Megrendült. Talán beteg kedvese?... Végre benyitott. Jól tudta a járást. Könyű az olyan házba betalálni, a melyen csak egy ajtó van.

A Lidi anyja fogadta. A pislákoló mécses halvány fényt terjesztett szét a szobában. Lidit hiába kereste.

Kérdezősködésére csak sóhajjal felelt az öreg asszony.

A legénnyel forogni kezdett a világ. Szívét mintha összeakarná tépni valami pokoli kin.

Kevés vártatva aztán előtte állott a leány összetörve, összezuzva, talán — meggyalázva.

— Hol jártál?... ordított fel félőrülten a legény s görcsösen szorítá össze ökleit.

— Azt mondá — fuldoklott a leány, hogy kiszabadít téged, ha...

— És... ordított fel újra Sandor.

Lidi a hideg földre nyomta forró homlokát.

Másnap reggel az öreg gróft halva találták. A zabi-gyerek meggyilkolta apját a szeretőjeért...

Azóta egy bolond ögyeleg a faluban, a ki mindenüve bekopogtat, csak az alvési fehér házikóba nem. Ide csak az ablakon mer benézni, de ilyenkor is reszket, mint a nyárfa-levél, azután szilajon kaczag fel. Hiába vár reá az akasztófa...

Bent pedig egyre hervad a letört — virág...

a mánia — százakra rug, egy százötven, két-
száz lelket számláló helységből már fel sem tűnő,
ha öt-hat atyafi — a la golyamadár őszkor —
a hosszu utra kél. A nagymihályi vasuti állomá-
snál tegnap mult egy hete valóságos jeruzsá-
lemi jajveszékelt volt, midőn a vonat elindult;
mert egy tót atyafi elhagyta az ő hitves-társát,
sápadt gyermekeit s neki indult sonika meggaz-
dagodni Amerikába, persze az otthon maradtak-
nak aztán van min magukat nekikeseregni.
Biz ez is az időknek szomorú jele!

Csöstitül. Pénteken mult egy hete, két nő
részesült Ujhelyben ugyanazon órában az anyai
örömekekben; az egyik két fiu, a másik vegyes
nembeli három gyermeket hozott a világra. A
két fiu életben maradt, a másik három csemete
közül azonban egy letört. Ezek az anyák el-
mondhatják, hogy csöstitül hull rájok az áldás.

Az Ország-Világ című kéthetenként megjelenő
képes lapnak IV. száma igen érdekes tartalommal
jelent meg. A lap élén Ifj. Ábrányi Kornél érde-
kes regényének, az Elvált férjnek folytatását ta-
láljuk; utána következnek: A király csókjai és A
báróné szelleme című érdekfeszítő regénynek
folytatása, A szépirodalmi részben van még
Várady Antalnak megírt költeménye: A halot-
tak éneke. Igen érdekes történelmi cikkek: Mária
Terézia királynő látogatásai Magyarországon Dr.
Csánki Dezsőtől; továbbá van a füzetben egy
szépen irt nemzetgazdasági cikk a fényűzésről,
és egy orvosi: a talaj összefüggéséről az ember
egészségével. A tárczában Jean d'or szellemesen
cseveg a szerelemről, és az apróbb rovatok
ugymint irodalom, zene, színház, képzőművés-
zet, tarsulatok, hymen, gyászrovat, régészet,
kiállítások, állatvilág, sport, stb. igen élénkek. A
füzetet több rejtvény zárja be. — A képek kö-
zül első helyen érdemel említést Bruck Lajos
festő hazánkfiának Kellemetlen percek című képe,
továbbá A csikós, Ej a tengeren, Temetőben,
Tiszaparti halászok, a párisi villanyossági kiállítás,
Cirkuszi képek, stb. A gyönyörű kiállítás, és
változatos tartalmu lapot melegen ajánljuk olva-
sóink figyelmébe. Ára egy negyedévre csak 2 frt.
50 kr., és előfizetheti minden könyvkereskedőnél,
vagy a kiadóhivatalban (IV. koronaherczeg-utca
3. sz. I. emelet.)

A „Nemzeti Könyvtárból.” Aigner Lajosnak
e szép vállalatából ismét megjelent 6 füzet, a
87—92., vagy is az új folyam 7—12. füzete.
Ezekben befejeztetik Vajda János összes költe-
ményeinek első kötete (kisebb költemények) és
megkezdetik a második kötet (elbeszélő költe-
mények), ezen kívül jön folytatása Beöthy László
összes műveinek és Vahot Imre becses emlék-
iratainak, melyek 2. füzete az eperjesi életből sok
igen érdekes részletet tartalmaz. Ismételve ajánl-
juk t. olvasóink figyelmébe és pártfogásába e
szép és olcsó vállalatot. Előfizetés 12. füzetre
3 frt. 60 kr.

Nyilvános számadás.

A „Zemplén” egyik régebbi számában em-
litve volt, miszerint a városházától a járásbíró-
sági helyiségig s a táviráda-hivataltól az adóhi-
vatalig részint adakozás, részint hozzájárulás
folytán járdák építtetnek.

Ezen, immár elkészült s a közönség által
— tudvalevőleg — használt járdák költségeiről,
az arra adakozók előtt szükségesnek találván
beszámolni, midőn a t. adakozók adományát
alább elősorolom s ekként nyugtázom, az építés
költségeit következőkben hozom nyilvánosságra.

- 1. Foltin András burkoló mesternek a kép-
viselő-testülethez bemutatott nyugták szerint mun-
kabérben fizettetett 105 frt.
- 2. Klein Lipótnak az építéshez
szükséges szőlőskei kőanyagért 57 frt.

összesen 162 frt.

Ezen költséghez hozzájárultak: Ambrózy
Nándor 2 frt, Németh Nándor 1 frt, Horváth
Mihály 1 frt, dr. Erényi Jakab 2 frt, Barna Ber-
talan 1 frt, dr. Rozenthal Sándor 2 frt, id. Far-
kas Lajos 2 frt, dr. Grósz Armin 2 frt, Isépy
István 2 frt, Kiss Ödön 2 frt, Krasznapolszky
Ferencz 2 frt, dr. Láczy László 2 frt, Nagy
Béla 2 frt, Pekáry Gyula 2 frt, Somogyi Ber-
talan 2 frt, Mezőssy Menyhért 2 frt, Szöllösy
Arthur 2 frt, Fekete László 2 frt, dr. Kovácsy
Pál 1 frt, Krasznapolszky G. 1 frt, Mizzák István
2 frt, Szabó Elek 2 frt, Török György 1 frt,
Bajusz József 2 frt, Reichard Markus 22 frt,
Reichard testvérek 8 frt, a kir. járásbíró-ság hi-
vatalnokai 6 frt, dr. Chyzer Kornél 5 frt, dr.
Erényi 1 frt, adóhivatal, adófelügyelőség és ille-
tékkiszabás hivatalnokai 13 frt, Roze József 10
frt, Haaz Lipót 10 frt, Csizsár Gábor 2 frt,
Képes Károly 2 frt, Schweiger Dávid 1 frt,
összesen: 124 frt.

A hiányzó összeg tehát 38 frtot képez,
mely összeget a városi képviselő-testület 228.
sz. határozatával a város terhére elfogadta s az
adakozóknak jegyzőkönyvileg köszönetet szavazott.
S.-a.-Ujhely, 1881. nov. 8.

Ujfalussy, Endre,
városbírója.

CSARNOK.

Őszszel.

DÉR csipte meg a fán
Imbolygó levelet.
Hullong haldokolva...
— Mint egy piros szőnyeg
Befedi a földet,
Mintha a természet
Vidám nászra menne.
E piros bánaton

Ugy el szomorkodom...
Vérző szívemen egy
Rokon hang pendül el
S bár fáj az elmulás,
Kedvem telik benne.

En is átéltem már
A tavaszt, a nyarat.
A viharos ősz is
Megtépte ruhámat.
Bozontos arczával
Jön az altató tél...
— Hadd jöjjen! — a gyöngye
Gyermek-lelkek félnék.
Kész vagyok aludni,
Ha megvetve ágyam.
Mit bánja a ki mély
Álomra szenderül,
Kemény-e fekhelye
Avagy puha vánkos?!

Hogyan is kipusztult,
Éltem lombos fája,
Galyai, — melyen a
Remény rakott fészket —
Letörvék... — rá csapott
A tapasztalásnak
Horgas körmű ölyve;
S a dalló fulmilét,
Kis meleg fészkeből,
Nagy szemtelenséggel
Mint a ronda veréb,
Ki furdotta végkép,
A fekete bánat.

Kedvellem én az őszet,
E kipusztult keblű
Busongó dalnokot!
Vad örömmel nézem,
Foszlányos ruháját,
Mint ragadja tova
A szél gyors irammal. — —
Mint bucsuzik a nap
Az esengő tájtól...
És ennek — távoztán —
Mint hidegűl keble,
Mint emelkedik a
Nyájas arczu vigasz:
A hold, — az éjszaka
Sötét tengeréből. —

Kedvteléssel nézem
Ezt az ezer sebtől,
Összetépett keblet,
Kedvteléssel nézem
Legalább nem állok
Sebezve egy magam
E kerek világon. —
Reá mutathatok:
Ez iker testvérem. —
A rohanó idő,
Mint a csata-mén a
Haldokoló hullán,
Szöges patkójával,
Az én lelkemen is
Ezer sebet vágott.

A szép szülője.

Megnyitónul felotvasta az 1881/2-ik tanév elején a s.-a.-ujhe-
lyi rk. nagy-gymnasiumban,]

Kovács János,
igazgató.

De szorgoskodjatok azért is, mert csak úgy
ismerhetitek meg a vétek és erény, a rút és szép
között való roppant különbséget, ha értelmeteket
és érző szíveteket a folytonos munka és gyakorlat
által kifejlesztettétek: „Laus in fine coronat.” Vé-
gén pattan az ostar.

Tanuljatok mindent gonddal és lelkesedéssel;
de mint gymnazistáknak nem szabad utolsó helyre
tennetek tanulmányaitok között a latin nyelvet;
lopjatok ennek elsajátítására szabad időtökből mi-
nél többet; össze van e nyelvvel vallási és nemzeti
életünk forrva egy ezred év óta s ki azt gyökere-
sen érteni akarja, birnia kell Cicero, a világ egyik
legnagyobb szónokának szép nyelvét, a latin-
nyelvet.

De más okból is megérdemli e nyelv a kiváló
gondot és szorgalmat. A művelt világ nyelve az
még most is kisebb-nagyobb részben azon kívül,
hogy igen sok szép dolgot tanulhatunk hajdani ter-
ményeiből. Így megtudhatjátok e nyelv jeles írói

S.-a.-Ujhely. Nyomatott a „Zemplén” gyorsajtóján.

remeikeiből azt: mint gondolkoztak és nyilatkoztak
a római nép fentkelt lelkei emberiséget leginkább
érdeklő némely kérdésekről, minő például az, hogy
az ember nem pusztá test „ex solo corpore non fit
homo” s hogy őt Isten teremtette mindennel együtt,
a mi van:

„Principio coelum, terramque, hominemque creavit,
Cur, nisi quod solus noluit esse Deus.”?

S míg Ovid szerint minden jó az igazságos
Istentől származik.

„Aspiciunt oculis Superi mortalia iustis”
Horátius azt mondja, hogy: „Iratum gravis est
res habuisse Deum” balul teszünk, ha vétek által
Isten haragját magunkra zudítjuk; a hanyagok és
gonoszok pedig, hogy ezt teszik, kitűnik onnan,
mert az égieknek Tibullus szerint is csak a tiszta
erkölcsűek tetszenek:

„Casta placent Superis.”

A tisztátlan, a beszenyezett lelkű a fentebb
mondott igék szerint is nemcsak az isteneknek,
de a becsületes halandóknak sem tetszhetik; visz-
szatetszést, kellemetlen érzést szül mindig, az
aljasság. (Vége köv.)

A bodrogközi Tiszaszabályozási társulat mun- ka eredményének kimutatása.

Oktober 15-től, november 1-ig.

Foglalkozás	Munkások száma naponként	Ok. 15-től, nov. 1-ig töltésbe hozott föld mennyiség köbmtr.
1. Tiszatöltésemelés, a Ricsé, Czigánd, Csermely és karádi töltéseknél.	320	3000
2. Parterödités és fonások készítése, Tisza és bodrogí vonalon.	43	
3. Belvizlevezetési csatornák ásása és tisztá- tásánál.	80	
4. Bodrogtöltések emelésénél, S.-patak- tól Törökérig.	310	3000
5. Törökéri zsilipnéli munkálatoknál, kő- műves, ács és napszámos.	25	
Összesen	778	6000

S.-a.-Ujhely 19/10 1881

Látta **Dioszeghy János,**
társ. alelnök.

Felölös szerkesztő és kiadó laptulajdonos

BORUTHELEMÉR.
Főmunkatárs: **FARKAS BERTALAN.**

Hirdetések.

1214. szám.

Hirdetmény.

A közmunka és közlekedésügyi magyar
királyi nagyméltóságú ministerium e folyó
évi októberhó 14-én kelt 31425 számú ke-
gyes intézvénnyel a magyar északkeleti va-
suttársulat kérelmére a szerencs-ujhelyi vo-
nalom a bodrogolasi határban állítandó
hóvéd-gátakra szükséges terület kisajátítását
elrendelvé, az eljárás B.-Olaszi község-há-
zához e folyó novemberhó 23-ának délelőtti
10 órájára kitűzetett; a miről is az érdekelt
felek azon figyelmzettéssel értesítettek,
hogy a kiküldött bizottság a kisajátítási terv
megállapítására felett — az érdekelt fél
netaláni elmaradása esetén is, érdemileg
határozand.

Kelt Sátoralja-Ujhelyben, 1881. nov. 1.

főispán mint a közg. biz. elnöke helyett

Matolai Etele

alispán.

2—3

Árverési hirdetmény.

Alólirott, mint a Kellner Kálmán-féle
hitelezői, konszertium választmányi elnöke
által ezennel közhírré tétetik, miszerint a
konszertium tulajdonát képező jó karban levő
cséplőgép, termények és még eladatlan ma-
radt egyéb ingóságok f. évi nov. hó 21-ikén
d. e. 10 órakor N.-Rozvágy községében
nyilvános árverés útján elfognak adadni.

Kelt S.-a.-Ujhely, 1881. nov. 11.

id. Farkas Lajos
választmányi elnök.

Egy megözvegyedett hiva-
tálnókné egy tisztességes
háznál gazdaszonyi (kul-
csárné) állást óhajtana
nyerni. Bővebb felvilágosítást
a lapszerkesztőség adhat.